

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON. 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 95. — ŠTEV. 95.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 24, 1922. — PONDELJEK, 24. APRILA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

GOMPERS O DELAVSKEM VPRAŠANJU

REKEL JE, DA NE MOREJO NOBENE POSTAVE USTAVITI
DELAŠKEGA GIBANJA. — ZASLIŠANJE PRED LOCK-
WOOD KOMITEJEM. — ZLORABE V DELAVSKEM GIBA-
NJU. — AMERIŠKI DELAVEC NI IGRAČA.

Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, ki je nastopil v soboto drugič kot pričatelj pred Lockwood hišnim komitejem v New Yorku, je priznal, da obstaja med delavskimi unijami zlorabe, katerih ni mogoče opravičiti.

Te zlorabe, — kot je izjavil Gompers sam (katerega pa ni smatrali zastopnikom pravih delavcev, temveč le mešetarjem) delajo veliko krivico sodelavcem ter povzročajo neizmerne izgube "nedolžnim" delodajalcem.

Priznal je nadalje, da ni nobene poti, potem katere bi bilo mogoče prisiliti organizirano delo, da odpravi razmere kot obstajajo sedaj, razven prostovoljnih dejanj od strani organiziranih delavcev samih.

— Vi ne morete spraviti ameriškega delavca v postavni jopič, — je izjavil Gompers povsem primerno ter dostavil smeje: — Rad bi videl postavbo, ki bi skušala omejevati delavnosti organizirane dela.

Nato je izjavil Samuel Untermyer, načelnik komiteja: Upam, da vam bom predložil v kratkem

postavbo, katero boste odobrili, še predno bo sprejeta.

Zaslišanje Gompersa pred tem komitejem je trajalo cele štiri ure ter je bilo v gotovih delih zelo dramatično. Untermyer je zahteval od Gompersa, naj prekliče izjavo, v katerih je sramotil celo odvetniški stan, kateremu pripada tudi on, a Gompers je izjavil, da tega ne bo nikdar storil, ker ve dobro, kaj je govoril.

VELIK STRAH KAPITALISTOV

Havana, Kuba, 23. aprila. — Utihovaljanje ruskih boljševikov iz Kube v Združene države predstavlja "resno" nevarnost, katere se ne sme omalovaževati, — soglasno s poročilom Carltona Hursta, ameriškega generalnega konzula, ki hoče imeti pojasnila, zakaj se pripuščajo take ljudi v Združene države.

Hurst je izjavil, da je dospelo na Kubo 5000 priseljencev, namenjenih v Združene države, iz centralne in južno-iztočne Evrope, da pa je najti sedaj komaj polovico teh na Kubi, kajti vsi drugi so odšli na ta ali on način v Združene države.

POZOR POTNIKI!

Izletniški parnik
"BELVEDERE"
(Cosulich Line)

odpluje iz New Yorka v Trst
dne 14. junija

naše potnike bo spremljal naš zastopnik skozi iz New Yorka do Ljubljane oziroma Zagreba,

ter bo vse potrebno poskrbljeno, da bodo potniki kolikor mogoče udobno, da bodo sami zase, ter da bodo imeli posebno hrano, ako bo le mogoče, ter posebni vlak iz Trsta, ako se jih bo priglasilo zadostno število.

Za natančnejša pojasnila pišite na
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York

(Advertisement)

Z genovske konferencie.

Gornja slika nam kaže Lloyd Georgea na poti v svetovalnico. Na desni je Čerlin, načelnik ruske delegacije. Spodaj sta Lloyd George in Schanzer, ki je načelnik laške delegacije.

DEVET NARODOV JE NA STRANI FRANCIE

Nemška delegacija izključena od razpravljanj. — Barthou izjavlja, da je zmaga Francije popolna.

Genova, Italija, 22. aprila. — Zavezniške sile na tujakšnji ekonomski konferenci so danes preprečile razkol ter odhod francoske delegacije s tem, da so postavile novo poslanico na naslov Nemčije, v kateri zahtevajo od slednje pojasnila glede dvostranih odstavkov v odgovoru nemških delegatov.

Franciozi so postali večeraj srčno razburjeni, ker so bili prepričani, da skuša Nemčija prekaniti zavezniške ter se še nadalje vdeležiti pogajanj zaveznikov z Rusijo, čeprav so Nemci privolili v to, da se ne vdeležijo nadaljnjih tozadevnih pogajanj. Ministrski predsednik Poincaré v Parizu je informiral načelnika francoske delegacije, Barthouja, da mora preprečiti tako možnost ali pa se takoj vrniti domov v Pariz. Barthou je takoj poslal italijanskemu ministrskemu predsedniku Facti kot načelniku konference poslanico, v kateri je obrazložil stališče Francije ter prav posebej neugovorne slednje napram nemškemu odgovoru na zavezniški ultimatum.

Ministrski predsednik Facti je danes zjutraj sklical zborovanje izvedencev ter se pozneje sestal z Lloyd Georgeom in Barthoujem v privatnih konferencah. Danes zvečer pa se je na zborovanju načelnikov delegacij desetih zavezniških narodov sestavilo poslanično na Nemčijo, v kateri se je glasilo, da se smatra odgovor nemških delegatov kot izjavo, da se ne bodo v bodoče vdeležili nikakih pogajanj konference, tikajočih se dogovorov z Rusijo ali pa vprašanj vojne odškodnine. Francija se namreč boji, da nemški odgovor dejanski ne pomenja tega. Ta poslanica bo izročena Nemcem jutri, potem ko je bila odobrena na nadaljnjem sestanku zavezničnikov.

Načelnik francoske delegacije, Barthou je po odobrenju najnovejše poslanice na naslov nemških delegatov brzojavil v Pariz, da je zadovoljen z zadnjimi razvoji in da je zmagal v svojih prizadevanjih. Pričakuje se, da bo izdal jutri ministrski predsednik Poincaré formalno ugotovilo na francosko javnost, v katerem bo izjavil, da se je bistvene interese Francije dobro ščitilo na konferenci.

Ruski sovjetski delegati na konferenci v Genovi izjavljajo, da ne bodo prišlo do nobene vojne tudi za slučaj, da bi se sedanja konferenca popolnoma izjalovila.

IRSKIH HOMATIJ ŠE NI KONEC

Oboževan častnik je preprečil govor Collinsa na zborovanju, ki je bilo določeno vnaprej.

Beifast, Irsko, 22. aprila. — Mihael Collins, načelnik vlade proste irske države, ki je dospel danes popoldne v Killarney, da ima tam nagovor, je zadel izven železniške postaje na nekoga oboževanega častnika irske republikanske armade, ki mu je rekel, da ne bo mogel govoriti na dotičnem zborovanju, dokler se ne pojasnijo dogodki v Listoway, okraj Kerry, kjer so neznane streljali na tega častnika ter njegov vojaški oddelček.

Collins, katerega je spremljal neki irski general, se je nato napotil proti mestu, kjer je hotel govoriti, nakar je dal irski republikanski častnik četam, nahajajočim se v bližini postaje, povelje, naj obkrožijo mesto, kjer je hotel Collins govoriti.

Kljub številnemu prigovarjanju od strani treznih in zmernih ljudi so uporni irski vojniki ustrajali pri svoji zahtevi in Collins se je moral umakniti.

Položaj na Irskem postaja z vsakim dnem bolj zapleten in če se ne bo do razmere v kratkem času korenito izpremenile, se bodo morali Angličani vrniti na otok ter napraviti tam red, kajti v zadnjem času je postalo jasno, da niso Irci zmožni vladati samim sebi.

RCJAKI, NAPOČAJTE SE
NA "GLAS NARODA", NAJ
VEČJI SLOVENSKE DNEV-
NIK V ZDR. DRŽAVAH.

ČIČERIN V DRUŽBI LAŠKEGA KRALJA

Fotografi so zalotili francoskega delegata, ko je stiskal roko boljševskega odposlanca.

Genova, Italija, 22. aprila. — Jurij Čičerin, načelnik sovjetske delegacije na ekonomski konferenci, je prišel na banket, katerega je priredil italijanski kralj Viktor Emanuel na bojni ladji "Dante Alighieri". To dejstvo je povzročilo seveda veliko ogorčenje med italijanskimi komunisti. Nosil je najbolj moderno obleko in glavno mu je krasil cilindar najnovejše kroja, ko so ga zalotili kinematografski slikarji pri nečednem počenjanju, namreč stiskanju roke z italijanskim kraljem.

Boljševiški voditelj je bil tudi zaloten, ko je stisnil roko francoskemu petelinu Barthouju, ki je prav posebno nasprotoval ruskim predlogom na konferenci. Ko je Barthou izšel, da se ga je slikalo, ko je stisnil roko ruskemu delegatu, se je strašno razburil na pravi francoski način ter zahteval, naj se dotične filme uniči.

Misel, da bi se tak film pokazalo v Parizu, je bila preveč za francoskega delegata, a fotograf si je znal k hladnokrvni ljudje, ki so ignorirali zahtevo Francoza ter mirno slikali naprej približno dvesto oddeljakov, ki so bili gostje italijanskega kralja.

Čičerin se je nahajal v spremstvu Leonida Krasina, ruskega trgovskega izvedenca, ki je bil tudi oblečen tako, da bi delal čast največjih kavalirjem na Downing Street v Londonu. Zastopniki ruske proletarske vlade so bili najbolj buržoazjsko oblečeni ljudje na italijanski bojni ladji. Čičerin je sedel tekom banketa poleg Monsignorja Signori, nadškofa iz Genove.

Italijanski komunisti in celo na-

NESRAMNO POČENJANJE FRANCOZOV

ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK JE SKRAJNO OGORČEN VSPRIČO TAKTIK, KATERIH SE POSLUŽUJEJO FRANCOZI. — PRAVI, DA JE RAZKRINKAL POLITIKE, KI SKUSAJO UNIČITI USPEH KONFERENCE. — LLOYD GEORGE JE SKLICAL SESTANEK.

Genova, Italija, 22. aprila. — Razkol na ekonomski konferenci, ki se vrši tukaj in katerega je povzročilo stališče, zavzeto od Francije, je napotil angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea, da je izdal izjavo na svoje so-delegat, v kateri pravi, da se mu gabiyo malenkostni spori, ki so se pojavili med delegati in da ne more trpeti obstrukcionističnih taktik, ki prevladujejo na konferenci. Rekel je, da bo prisiljen obrazložiti svetu vzroke teh dnevnih kriz ter neodpušljivih zavlačevanj konference, ki so se pojavila.

Ne da bi omenil Francoze, ni pustil Lloyd George nobenega dvoma v mislih svojih poslušalcev, da so ravno oni, katere misli zaleti s svojo izjavo, da so gotovo delegati odgovorni za položaj kot je nastal.

Lloyd George je izjavil, da je bila njegova potrpežljivost težko preizkušena vsled večerajšnjih razvojev ter je izjavil nadalje, da ni nobenega zagotovila, da ne bo vihar izbruhnil ob vsakem naslednjem trenutku.

Francoskega protesta na nemški odgovor, ki je bil vzrok krize tekom preteklega dne, se ni smatralo v angleških konferenčnih krogih za nič drugega kot poskus od strani Poincaréja, da očaji stališče, katerega je zavezala Francija. Angleški delegati niso bili niti za trenutek mnenja, da se nameravajo Francozi v istini umakniti s konference, a v interesu splošne harmonije so bili

vladni italijanski socialisti imajo dosledno načelo, da se nočejo nikdar in pod nobenim pogojem sestati z italijanskim kraljem ter vedno bleste s svojo odsotnostjo, kadar je zastopana ob tej ali oni priliki italijanska kraljevska hiša.

Ruski sovjetski delegati pa so pojasnili svoj nastop z izjavo, da je princip njih vlade ne vmešavati se v notranje zadeve te ali one države in da pričakujejo tudi od drugih narodov, da se ne bodo vmešavali v ruske notranje zadeve. Če je vsled tega kaka država zadovoljna s tem, da ima kralja, nima ruska sovjetska vlada ničesar proti temu ter je lahko njegova najboljša prijateljica. Italijani hočejo kralja in Rusi ga ne marajo, — v tem obstoji cela razlika.

Bilo je prvič, da je dospel kralj v Genovo izza konca vojne in njegov prihod je dal povod za veliko patriotično demonstracijo. Pot od boje ladje pa od prefekture je bila tako polna ljudi, da je bil ves promet začasno ustavljen.

Eno prvih dejanj kralja je obstajalo v tem, da je čestital ministru za zunanje zadeve, Schanzerju, na uspehih, katere je bil dosegel, ko je preprečil preteči razkol ter razpust konference.

Velika nesreča bi bila, — je rekel kralj, — če bi se konference izjalovila takoj v pričetnem štadiju, kajti vsi narodi sveta se ozirajo na Genovo kot iztočnico nove dobe bratstva in prosperitete.

Slabo vreme tekom preteklega tedna je povzročilo številne komentarje med delegati, ki so se vpraševali, če je to v resnici ona solčna Italija, o kateri so slišali toliko govoriti. Ko pa je prišel v mesto kralj, je prišlo z njim tudi lepe vreme in vse ceste mesta so bile sijajno okrašene.

priljubljeni tili precej daleč, da ugođe francoskemu naziranjju.

Lloyd George je sklical za danes sestanek angleške delegacije ter razpravljal z njo o nemškem odgovoru na podoben način. Našel ga je popolnoma zadovoljivim. On in drugi angleški delegati so prišli do prepričanja, da nemška pogodba z Rusijo ne krši pogojev Versaillske mirovne pogodbe, čeprav ni videti nobene škode v tem, če se naprosi Nemčijo, naj pojasni gotove točke, ki niso povsem jasne.

Tudi italijanski minister za zunanje zadeve, Schanzer, je prišel do prepričanja, da je nemški odgovor popolnoma zadovoljiv, čeprav ni mel nikakega ugovora proti zahtevi Francozov, naj se pojasni gotove dvostranske točke v tem odgovoru.

EBERT JE SPREJEL AMER. POSLANIKA

Ebert je sprejel ameriškega poslanika, ki je rekel, da bo skušal privedi obe deželi do sporazuma.

Berlin, Nemčija, 22. aprila. — Ameriško poslanništvo na Wilhelmplatz je zopet bivališče polno akreditiranega ameriškega poslanika, kajti formalnosti, tikajoče se konečnega uveljavljanja diplomatskih odnosov med Nemčijo in Združenimi državami so bile opravljene danes popolne, ko je novi ameriški poslanik, Alanson B. Houghton izročil v roke predsednika Eberta svoja poverilna pisma, s katerimi se ga imenuje poslanikom ter pobjaščeneem Združenih držav pri Nemčiji.

V spremstvu svojih tajnikov ter mornariških in vojaških atašeev se je napotil novi poslanik v stanovanje Eberta, kjer ga je sprejel slednji v spremstvu najvišjih državnih uradnikov, v kolikor so bili navzoči v Berlinu.

Prezentacijske formalnosti so bile hitro končane, nakar je poslanik izročil svoja poverilna pisma z nagovorom, na katerega je odgovoril predsednik Ebert z besedami, ki so običajne ob takih prilikah.

Predsednik Ebert je v svojem odgovoru izjavil, da so že od nekdaj obstajale najtesnejše vezi med obema deželama brez vsakega presledka skozi vsa sto let in da bo sedanja vez prijateljska brez dvoma obrodila najboljše sadove.

V imenu nemške države, — je rekel predsednik Ebert, — vas srčno pozdravljam, gospod poslanik.

Novi ameriški poslanik je nato obiskal člane drugih poslanstev, ki so navzoči v Parizu.

Pozor potniki!

Parnik "Argentina", ki je imel 29. aprila odpluti v Trst, je preklinal 20. maja pa bo odplul v Trst parnik

"President Wilson".
III. razred do Trsta \$102.50;
II. razred \$160.00 in \$5.00 vojne davka.

Vsa pojasnila daje tvrdka
Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po alihi cen, zanesljive in hitre.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:	
Razpošilja na sadnjo pošto ki izplačuje "Er. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.	
300 kron \$ 1.40	1,000 kron \$ 4.40
400 kron \$ 1.85	10,000 kron \$43.00
500 kron \$ 2.30	

Glasom narode ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati nemške potne pošte edinele v danjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kromo ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zavezno ozemlje:

Razpošilja na sadnjo pošto in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu:	
50 lir \$ 3.20	500 lir \$28.50
100 lir \$ 6.00	1000 lir \$57.00
300 lir \$17.40	

Nemška Avstrija:

Razpošilja na sadnjo pošto in izplačuje "Adriatische bank" na Dunaju.

Radi velikih razlik v tečaju izplačujejo sedaj v Avstriji vse ameriške dolžarje. Naša pristojbina za vsako posamezno nakazilo do \$10.— znaša 50 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; za vsa večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čeki in pošljamo ameriške dolžarje v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošlani denar čepa v roko.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljive izvršne ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se ne ali se bodo posluževali naše banke.

Dopraj nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
In Canada \$7.50
Za pol leta \$3.50
Za četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za Inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ŠTRAJK.

Premogarski štrajk traja že tri tedne, pa ni nikjer opaziti nobene posebne izpremembe.

Zaštrajkali so vsi unijski premogarji. Pa ne samo to. Tudi veliko neorganiziranih premogarjev je prenehalo z delom. Premoga pa še ni zmanjkalo. Obratovati so prenehale le one jeklarne, ki so bile glede kuriva navezane na bližnje premogovnike, v katerih so premogarji zaštrajkali.

V splošnem se pa ni zgodilo nič posebnega. Štrajk se mora vleči še tedne in tedne, predno bo javnost čutila njegove posledice.

Vlada ni dosedaj niti z mezincem ganila. Vlada čaka, da bo lakota prisilila premogarje k delu. Čaka, da bodo kapitalisti popustili. Kaj se bo zgodilo prej, je vprašanje, ki ga zaenkrat še ni mogoče razrešiti.

Vlada drži roke križem, postavodajalec se pa bavi s štrajkom. V kongresu govore o regulaciji premogovne industrije.

Dosedanja pogajanja pa niso imela nobenega uspeha. Stavljeni predlogi najbrž ne bodo sprejeti. Stavljen je bil predlog, naj se premogovno industrijo natančno preišče.

Premogarski baroni bombardirajo javnost s statistikami. Na vsak način hočejo dokazati, da so samo premogarske plače krive visoke cene premoga. S temi trditvami preprečujejo preiskavo.

Posrečilo se jim je celo izposlovati nekaj ustavnih povelj proti štrajkarjem oziroma unijskim organizatorjem.

Vsa ustavna povelja so naperjena proti štrajkarjem. Kljub temu se jih pa premogarski baroni boje, ker bi bila prej ali slej njihova posledica preiskava. Ta preiskava bi pa dosegla, koliko stanejo produkcijski stroški in koliko znaša profit.

Premogarji imajo na razpolago neovrgljiva dejstva. Med njimi je tudi naslednje: — vagon premoga je bil v šeststo slučajih dvajsetkrat prodan, predno je prišel od jame do zadnjega kupea. Vseh dvajset mestarjev je spravilo lep profit.

Samo škoda, da bo štrajk najbrže prej končan, predno bo prišlo do take preiskave.

Za to bo skrbela vlada, ki noče raniti rahločutja premogarskih baronov.

Versko vprašanje v iztočni Indiji.

Milijoni sledilcev različnih sekt ustvarjajo razredne razlike in antagonizem. — Ateizem raste.

Indije ter njenih problemov in gibanj ni mogoče razumeti, dokler ne ve človek nekaj o številnih verah, ki so tesno spojene z življenjem naroda. — se glasi v budetinu Narodne zemljepis, družbe.

— Verski antagonizem ali versko medsebojno nasprotovanje je predstavljalo dosedaj skale, ob katero se je razbilo še vsako predlagano vse-indijsko gibanje, čeprav se je v zadnjem času posrečilo Gandhija skupaj spraviti par najbolj si nasprotnih indijskih veroizpovedovanj.

Vera je duša indijskega življenja, začimba drugega naravnost neznesne eksistence. Za Indijca ni mohamedanska ali Sikhi vera le nominalna stvar, temveč dejanska sila v vsakdanjih zadevah. Verske slovesnosti značijo izpremembe v letu. Tla svetlišča so zbirališča naroda ter forumi javnega mnenja.

Asketstvo je tako subjektivno kot objektivno privlačno in v izobilici je svetih mož, od Himalaje pa do tropskega morja, kjer dvigujejo dravidska svetlišča poleg krščanskih cerkva svoje vitke stolpe v zrak.

— Mogoče je ni dežele, kjer bi se vero bolj dobičkanosno izrabljalo od strani šarlatanov in sle-

stašev v Indiji, so sprejeli brannami Budo kot deveto inkarnacijo Višne in potom tega kompromisa so tako izpremenili nezne nauke budistov, da se je modificirani brannam razširil po celi Indiji.

Ko so različni mohamedanski zavojevalci privreli v Indijo skozi severne gorske preče, so prinesli s seboj tudi svojo vero, tako da ima sedaj Indija več mohamedancev kot jih je imela Turčija, kedar pod svojo oblastjo in zborovanje muslimanov v veliki mošaji v Delhi predstavlja največje kongregacije pristašev Mohameda na celim svetu. Občutljivost te mohamedanske skupine spriče postopanja s kalifom, to je turškim sultanom, je v veliki meri pripomogla h kompliciranju svetovnega položaja. Ker je več kot 66 milijonov mohamedancev v notranjosti njenih meja, je Indija največja mohamedanska dežela. Indijski mohamedanci pa so močno prepojeni s hindu kulturo, ter so izgubili dosti vojaških lastnosti, katere so imeli v časih Akbarja.

Sekta Sikh se je odločila od Hindu vere pod vodstvom Nana-ka, in pristaši te sekto so znani radi svojega bojevitiga razpoloženja, čeprav jih je približno samo tri milijone.

Indija ima skoro štiri milijone kristjanov, večinoma rimskokatoliških, anglikancev in baptistov, a tudi dosti sirskega kristjanov.

Iz Jugoslavije.

Zdravstveno stanje v Jugoslaviji.

Minister za narodno zdravje iz raznih krajev države dobiva poročila o slučajih obolenja za črni- ni kozami. Zaradi tega je ministrstvo izdelalo naredbo za vse zdravnike, po kateri imajo zdravniki poskrbeti, da bodo vsi otroci s 7 leti in pa vsi oni, ki obiskujejo šole osnovno šolo, pravočasno cepljeni proti kozam. Poročila iz vseh delov Jugoslavije javljajo ponehanje škrlatne. Kakor tudi influence. V novem času je bilo prijavljenih le par slučajev obolenosti za trebušnim legarjem in treh vojakov za legarjem.

Bakteriološke postaje v Jugoslaviji.

Bakteriološke postaje so do sedaj v Zaječaru, Splitu, Dubrovniku, Sarajevu, Zagrebu in Osijeku, ter se jih važnost pokazala posebno v pobujanju nalezljivih bolezni. Sedaj se ustanovlja tak institut tudi v Beogradu.

25 zlatih milijonov za jugoslovansko Narodno banko.

Iz Beograda poročajo: Likvidacijska komisija za račune Avstro-ogrske banke je sporočila naši vladi, da ima Jugoslavija dobiti od te banke 25 milijonov zlatih kron, ki se v kratkem izplačajo in prenese v blagajno Narodne banke. (25 milijonov zlatih kron predstavlja danes vrednost 1125 milijonov jugoslov. kron.)

Znižanje števila drž. uradnikov.

Iz Beograda se poroča: Parlamentarna komisija za redukcijo uradništva je 17. marca pretresala budžet ministrstva trgovine, pri katerem se ukine 22 uradnih, 5 služabniških mest. Razven tega se v oddelku za Slovenijo v Ljubljani ukine 1 pisar, 1 praktikant, 1 oficijal in 1 pomočnik.

Ministrstvo za socialno politiko je na podlagi zakona o redukciji uradništva odustilo, oz. vpokojilo 767 uradnikov in uslužbencev, kar pomeni letni prihranek 33-35 milijonov dinarjev.

Nakup poslopja za jugoslov. poslaništvo v Berlinu.

Kot poročajo beograjske "Novosti", je ministrstvo zunanjih zadev sklenilo kupiti v Berlinu za jugoslov. poslaništvo neko palačo za devet milijonov mark. Kupnina gre na račun vojnih reparacij.

Jadranska banka

Si zgradi v Beogradu petnadstropno palačo. Stroški so proračunjeni na 14 milijonov dinarjev.

Ameriška ponudba za zgradnjo nove železnice.

Zagrebaški "Jutarnji list" poroča iz Beograda: Zastopnik ameriške skupine Foundation Company je prišel v Beograd in se je začel pogajati z vlado glede gradnje proge, ki bi spojila Donavo z Ja-

katerih patriarh živi v Antiohiji.

Dve najbolj zanimivi, a po številu malo važni verski skupini sta oni Džensov in Parzijscev. — Džensi predstavljajo preje samostanski kot pa versko skupino in pripisujejo dušo vsaki živali. Po njih naziranju morejo le menihi doseči Nirvano, to je večnost, krajno pozabljenje.

Parzi so potomci oboževalcev ognja, ki so bili izgnani iz pokrajine krog Bakuja ob Kaspijskem morju od strani mohamedanskih zavojevalcev. — Ti sledilci Zaratra ali Zarastre, kojih trgovske sposobnosti so jim dale neobičajno silo, nočejo onesnažiti elementov ter izpostavljajo vsled tega svoje mrtvece jastrebom, mesto da bi jih zakopali ali sežgali. Oni trdijo, da je ogenj simbol njih boga svetlobe in slave. Njih ženske so najboljše vzgojene in najbolj izobražene v celim Orientu. Bogati Parzi ustanavljajo bolnice tako za ljudi kot za živali ter obvladujejo trgovsko življenje Bombaya.

Od nevednega vaščana na jugu, ki drobi kokosove orehe na čast temu ali onemu indijskemu božanstvu, pa do menih, ki stopi na stran, da ne stre črva v prahu, je vera življenjska sila v indijskem narodu. Ateizem sicer narašča, a da se zlomi njega po- grubonosi vpliv, se je vsaka veroizpoved postavila v hrand ter zbrala krog sebe svoje sledilce.

Peter Zgaga

Tukaj sta dve iz Downtowna: Rojak Štir je izumil zdravilo zoper prevročo kri. Pravi, da je špaga najboljša. Zadnjič je celo mačka privezal nanjo.

Kobilec, ki ponavadi na kravi sedi, je v basementu padla.

Skoraj vsaka ženska ima glavobol. Vsa glava jo boli, z edino izjemo jezika.

Škoda, da ni Italija vzela vseh Slovencev, tja do štajerske meje. V tem slučaju bi skupno krulili v njenem žleodu. Vseh bi ne mogla prebiti. Kos Primorske ji dela velike težave, pa ga bo sčasoma spravila skozi.

Čudno je to: zakaj premogarji poleti štrajkajo in ledarji pozimi?

Če bi bilo nasprotno, bi imeli štrajkarji veliko več uspeha.

Neki sedemdesetletni milijonar v Californiji se je poročil z devetnajstletno devojko.

Proti zakonu se sme nihče nič imeti, jaz bi pa le nekaj rekla: Če bo kdaj prevažal v vozičku otroka, gotovo ne bo svojega.

Iz slabega ne more priti dobro. Vojna je rodila vsakovrstne degeneracije. Višek med nima je pa najbrže dosegel neki berlinski trgovec.

Ta trgovec je imel hudega konkurenta preko ceste, ki je bil slučajno jetičen.

Vsako jutro ga je po telefonu vprašal: Ali imaš še kaj pljuč? Ali še nisi erknil?

Ta vprašanja so tako uplaval nanj, da se je po nekem takem telefonskem razgovoru zgrudil mrtve na tla.

Značilno je, da nimajo sedanji zakoniki nobene postave, ki bi kaznovala morilce, kateri s pomočjo telefona ubijajo.

Rusija je poslala Čičerina v Genovo.

Anglija je poslala Lloyd Georgea na Laško.

Amerika je poslala pretepeča Dempseyja v Anglijo.

Vsako se hoče postaviti s svojim najboljšim.

Nadse značilno je pa, kaj smatra narod za svoje najboljšje.

Slavni italijanski pesnik Petrarca pravi o ženski: Ženska je sovražnica miru, vir razburjenja, prilika za prepire, ki preženejo ves mir duše, in z eno besedo pravi vrag.

Neki newyorški dnevnik pravi: Leta 1793 je bilo mogoče dobiti v New Yorku kvart pristnega žganja za petnajst centov.

Nemška diplomacija.

"Nene Zuercher Zeitung" piše: Nova Nemčija je v veliki zadregi pri imenovanju svojih diplomatovnih zastopnikov. Diplomati stare šole so v splošnem neuporabljivi, mladih zmernih diplomatov, ki bodo vzgojeni v naziranjih novega časa, pa še dolgo ne bo. Imenovanje trgovcev ali novinarjev za zastopnike v inozemstvu je vedno neke vrste riziko, čeprav ne v vsakem slučaju. Veleindustrijalet in veletrgovci, ki so izvežani v tehniški pogled, neradi zapuste svojih dobrih plačanih mest, čeprav poudarjajo ljudska stranka, s katero ti krogi navadno simpatizirajo, potrebo strokovnjakov. Pri sedanjem položaju je natančno poznavanje gospodarskega življenja — glavni pogoj za uspešno diplomacijo. Poslaniško mesto v Washingtonu je prizadejalo Nemčiji največ skrbi. Ze pred meseci se je razpravljalo o vseh mogočih kvalificiranih osebnosti se je odločilo za državni službi. Nazadnje je imel sedanji finančni minister Hermes največ izgleda na poslaniško mesto v Washingtonu, toda on se je odločil, da ostane doma. Nato je ponovno izjavil tajni svetnik Wiedfeldt, da je pripravljen prevzeti to mesto. Dr. Otto Wiedfeldt je star 51 let, je bil dolgo v državni službi, šel leta 1911 v Tokio, med vojno pa je bil član direktorija Kruppovih tovarni, kjer je še sedaj. Gotovi nemški krogi pričakujejo mnogo od vzpostavitev normalnih odnosov z Združenimi državami. Politiki, ki so podednjevali ameriško sodelovanje v svetovni vojni, menijo sedaj, da smejo sklepati vsled dejstva, da Zedinjene države in Nemčija niso v Zvezi narov konstelaciji, kar pomeni, da ne poznaajo dejanskih razmer.

proti suši jako dobro zdravilo. Če le noče biti dežja, skličemo se jo določimo, da bo v nedeljo piknik.

Piknika sicer ni v nedeljo pač prerokuje suša. Mi farmerji vemo

Štedenje kot izdatek

Katero pot gre Vaš denar?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

Glavno zastopstvo

Jadranske Banke

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednosta

Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 938 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnih: JOH N MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni sodnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 543 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadporni odbor:
MOHOR MIADIĆ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 2912 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STEHL, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 članov ali članicami.

Nemška diplomacija.

"Nene Zuercher Zeitung" piše: Nova Nemčija je v veliki zadregi pri imenovanju svojih diplomatovnih zastopnikov. Diplomati stare šole so v splošnem neuporabljivi, mladih zmernih diplomatov, ki bodo vzgojeni v naziranjih novega časa, pa še dolgo ne bo. Imenovanje trgovcev ali novinarjev za zastopnike v inozemstvu je vedno neke vrste riziko, čeprav ne v vsakem slučaju. Veleindustrijalet in veletrgovci, ki so izvežani v tehniški pogled, neradi zapuste svojih dobrih plačanih mest, čeprav poudarjajo ljudska stranka, s katero ti krogi navadno simpatizirajo, potrebo strokovnjakov. Pri sedanjem položaju je natančno poznavanje gospodarskega življenja — glavni pogoj za uspešno diplomacijo. Poslaniško mesto v Washingtonu je prizadejalo Nemčiji največ skrbi. Ze pred meseci se je razpravljalo o vseh mogočih kvalificiranih osebnosti se je odločilo za državni službi. Nazadnje je imel sedanji finančni minister Hermes največ izgleda na poslaniško mesto v Washingtonu, toda on se je odločil, da ostane doma. Nato je ponovno izjavil tajni svetnik Wiedfeldt, da je pripravljen prevzeti to mesto. Dr. Otto Wiedfeldt je star 51 let, je bil dolgo v državni službi, šel leta 1911 v Tokio, med vojno pa je bil član direktorija Kruppovih tovarni, kjer je še sedaj. Gotovi nemški krogi pričakujejo mnogo od vzpostavitev normalnih odnosov z Združenimi državami. Politiki, ki so podednjevali ameriško sodelovanje v svetovni vojni, menijo sedaj, da smejo sklepati vsled dejstva, da Zedinjene države in Nemčija niso v Zvezi narov konstelaciji, kar pomeni, da ne poznaajo dejanskih razmer.

proti suši jako dobro zdravilo. Če le noče biti dežja, skličemo se jo določimo, da bo v nedeljo piknik.

Piknika sicer ni v nedeljo pač prerokuje suša. Mi farmerji vemo

Štedenje kot izdatek

Katero pot gre Vaš denar?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

Glavno zastopstvo

Jadranske Banke

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK

Katero pot gre Vaš denar?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

Glavno zastopstvo

Jadranske Banke

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborias,

Za "Glas Naroda" prevod G. P.

95

(Nadaljevanje.)

— Kadar si je kaka ideja priborila svojo pot semkaj noter, ostane tam. Da, grofica je imela skrivnice in ta skrivnice je bil Kokolet. Čeprav nima nobene pameti, ste vendar videli, da je znal ta idiot daleč ponesti svoje posvečenje in svojo molčečnost.

— Če je to, kar pravite, resnično, doktor, ne bomo nikdar dobiti ključa k tej skrivnosti. Kokolet ne bo namreč nikdar priznal.

— Nikarte prirediti na kaj takega. Najti je pot.

Prekinil ga je nenadni vstop služabnika.

— Gospod, — je rekel slednji, — spodaj je orožnik, ki vam je prišel moža, katerega je treba takoj poslati v bolnico.

— Pokličite ju gori, — je rekel zdravnik.

Potem ko je služabnik odšel, je rekel zdravnik:

— Tukaj je pot. Sedaj pazite.

Težke korake je bilo čuti na stopnicah in skoro takoj nato se je prikazal orožnik, ki je držal v eni roki violino, a z drugo pomagal ubogemu bitju, ki očitno ni moglo samo hoditi.

— Gudar! — si je mislil Folgat.

Bil je v resnici Gudar, a v kakšnem stanju! Njegova obleka je bila blatna in raztrgana in njegova brada je bila pokrita z belo peno.

— Povest je naslednja, — je rekel orožnik. — Ta človek je igral na svojo violino na dvorišču vojašnice in ko smo gledali skozi okno, ko je nenadoma padel na tla, se pričel zvijati, tuliti ter se peniti kot tekel pes. Pobrli smo ga in sedaj sem ga pripeljal k vam.

— Pustite naju sama z njim, — je rekel zdravnik.

Orožnik je odšel in kakorhitro so bila vrata za njim zaprta, je vzkliknil Gudar z velikim gnusom:

— Kakšna grda profesija! Le pogledite me. Kakšna sramota, če bi me žena videle v takem stanju. Fuj!

Vzel je iz žepa robove, si obrisal lice ter potegnil iz ust kosček mila.

— Stvar pa je ta, — je rekel zdravnik, — da ste igrali ulogo epileptičnega tako dobro, da ste premetili orožnike.

— Res dober trik.

— Izvrsten trik, ker greste sedaj lahko povsem mirno v bolnico. Spravili vas bodo v isti oddelku kot Kokoleta in vsako jutro bom prišel ter vas obiskal. Sedaj lahko nastopite.

— Že dobro, — je rekel detektiv. — Jaz imam svoj načrt.

Nato pa se je obrnil proti Folgatu ter rekel:

— Od sedaj naprej sem jetnik, a sem ukrenil vse potrebno. Agent, katerega sem poslal v Anglijo, bo poročal vam. Razvenjega pa vas moram prositi neke usluge. Pisal sem svoji ženi, naj pošlji svoja pisma na vas. Vi pa mi jih lahko pošljete s pomočjo zdravnikar. Sedaj pa sem pripravljen postati tovariš Kokoleta, kajti hočem si zaslužiti hišo v Vinski cesti.

Dr. Sejnbo je podpisal sprejemno povelje. Poklical je v sobo orožnika in potem ko je pohvalil njegovo človekoljubnost, mu je naročil, naj odvede ubogega vraga v bolnico. Ko sta bila zpet sama, je rekel proti Folgatu:

— Sedaj, moj dragi prijatelj, pa se posvetujva. Ali naj govoriva o tem, kar nama je povedala Marta ali o načrtu Gudarja? Mislim, da ne, kajti Galpin naju opazuje. Vse bo izgubljeno, če bo ostal v njegovi glavi: le najmanjši sum. Zadovaljiva se torej s tem, da obvestiva Žaka glede uspeha vašega pogovora z grofice Klodijez. Glede vsega ostalega, — molk.

Šestindvajseto poglavje.

Kot vsi pricimeti ljudje je napravil tudi dr. Sejnbo napako, da je smatral druge ljudi za prav tako premetene kot je bil on sam. Galpin ga je seveda opazoval, a nikakor s tako energijo kot bi jo človek pričakoval od tako ambicioznega človeka. On je bil seveda prvi, ki je bil informiran, da bo prišla cela zadeva pred porotnike in od onega trenutka naprej je izgubil precejšen del svojih prihodnjih bojazni.

Kar se tiče kesa, ni poznal nobenega. On ni niti obžaloval nobene stvari. On ni mislil na to, da je bil jetnik, katerega se bo sodilo na tak način, njegov prijatelj, — prijatelj, na katerega je bil ponosen, kojega gostoljubnost je užival in za kojega protekcijo se je poteral v svojih ženitovanskih načrtih. Ne. On je videl le eno stvar, — da je zaposlen z nevarno afero, od katere je bila odvisna cela njegova bodočnost in da prišel zmagovalno iz te afere.

Očitno ni bilo še konec njegovi odgovornosti, a nič več mu ni bilo treba pripravljati slučaja za poroto. Pri obravnavi mu ne bo treba nastopiti. Vedel je, da bo v slučaju oproščanja njegova pozicija v Sovterju uničena in da ne bo niti enega človeka, ki bi mu z veseljem stisnil roko, a to ga je kaj malo brigalo. Sovter, beraško mestec s pet tisoč prebivalci! Upal je zagotovo, da ne bo ostal dolgo časa tam.

Razpredal je še naprej svoje sanje in že se je videl v duhu sodnika v Lyonu, Berdeuxu ali Parizu samem!

S takimi rožnatimi sanjami je zaspal zvečer. Naslednjega jutra, ko je šel po ulicah, ošabno in nedostopno, je njegovo obnašanje pripovedovalo vsakemu, ki ga je srečal, da se je pripetilo nekaj posebnega.

— Zelo slabo mora biti za de Boaskorana, — so rekli ljudje, — kajti drugače bi ne bil gospod Galpin tako ošaben.

Šel je najprej k Dobžonu. Še vedno so ga boleli ostri očitki slednjega ter je domneval, da se bo sedaj lahko osvetil. Našel ga je kot ponavadi med knjigami ter strašno slabe volje. Dal mu je podpisati par listin in ko je bil posel pri kraju ter je spravil listine zopet v svojo veliko listnico, je rekel brezbrizno:

— No, dragi gospod, ali ste čuli o odločitvi sodišča? Kdo izmed nas je imel prav?

Dobžon je skomignil z rameni ter rekel ježno:

— Seveda, jaz sem star osel in bedak. Udam se.

— Vi se žalite. Kaj pa bi se zgodilo, če bi jaz poslušal vas?

— Nečem razmišljati o tem.

Boaskoran bi kljub temu prišel pred poroto.

— Moško.

Tudi vsak drugi je zbral skupaj dokaze njegove krivde, prav kot sem jih jaz.

— In je šel vprašanje.

— To jar bi zelo škodoval svojemu ugledu. Imenovali bi me ene-

ga onih, bojazljivih sodnikov, ki se ustrašijo vsake najmanjše stvari.

— To je prav tako dober sloves kot kak drug, — je odvrnil Dobžon.

Prisegel si je, da bo odgovarjal le na kratko, a jeza ga je premagala. Dostavil je z zelo strogim glasom:

— Kak drugi bi se ne pečal izključno le z dokazovanjem Žakov krivde.

— To sem gotovo dokazal.

— Kak drugi bi skušal rešiti skrivnost.

— To sem vendar rešil.

Dobžon se je ironično priklonil ter rekel:

— Čestitam vam. Krasno mora biti, če pozna človek tajnosti vseh stvari, a vi se lalko motite. Vi ste dober za take preiskave, a jaz sem starejši v tem poslu. Čim bolj razmišljam o tem slučaju, tem manj ga razumem. Če vam je vsaka stvar tako dobro znana, mi povejte, kaj je bil motiv tega zločina, kajti človek ni kar tako pripravljen izgubiti svojo glavo. Kakšne interese je imel Žak? Rekli mi boste, da je sovražil grofa Klodijez. To ni nikak odgovor. Vprašajte svojo lastno vest ... Ne. Nikdo ne more storiti tega.

(Dalje prihodnjik.)

Bosansko pismo.

Sarajevo, 26. sušca 1922.

Zanimalo vas bo, kako smo se kaj orientirali tu doli od dneva našega ujedinjenja sem in kako je kaj danes naše razpoloženje. Tako na sušno seveda. V starih takorekoč. Vi o Bosni veste veliko bližje, včasih pa malo kaj; ne dajte nič ne na eno ne na drugo. Bosna je najmirnejša, kadar je najbolj glasna, in najsumljivejša kadar je tiha. Kakor tudi vulkan navadno ni nevaren, kadar se hudo kadi, ampak kadar navidezno lepo počiva. S čemer seveda nisem hotel prav ničesar konstatirati. Bosna pa vulkan, he! To bi bila samo prispodoba.

Ali je res, da je Bosna rada presenetljiva in nepričakovana — prosim: leta 1914 — in da ima še eno drugo interesantno lastnost, da rada ali prehitro dogodi ali pa šepa za njimi. V zadnjem pogledu vam lahko pove dr. Korošec, kako nas je moral buditi tu doli iz spanja v tistih časih majniške deklaracije, ko so Slovenija, Hrvatska in Dalmacija že davno stale v svetlem jugoslovanskem ognju; za prvo trditev, evo vam dokaza: med tem ko se v Belgradu o centralizmu še debatira, je tu v Bosni dejansko že davno preveden.

Da, Bosna ne koraka rada z duhom vstrie; ponavadi zaostaja. Ker ona je dežela tradicij, ki se jih drži nevezljivo tradicijno in dosledno. Človek bi se n. pr. vprašal: zakaj orje bosanski kmet še vedno s plugom, s kakršnim smo orali mi pred tristo ali še več leti? Morda ker modernega pluga ne pozna, ali ker je tak revež, da si ga ne more omisliti? Kaj še! Avstrijska uprava je razdelila nokoč zastoj po selih par tisoč plugov — večina jih rjavi še danes kje za plotom. Tradicija! Kakor je oral oče, tako orej sin. Da, če bi bila vlada obenem izdala postavko, ki je prepovedala stare plugove, potem bi bilo morda kako šlo, a ne brez političnih posledic. Konzervativni smo tu, sila konzervativni, v duhovnem kakor materijelnem pogledu, v slehernem in v vsem.

Poglejmo naše Muslimane; šel je čas takorekoč brez sledu mmo njih; niso jih zagibali svoj čas valovi mladoturskega gibanja, niti jih ni dandanes tako zavzela jugoslovanska misel, čeprav je bilo pričakovati, da jim bo najlažje pomagala iz težke dileme: Srb ali Hrvat? Ostali so Muslimani po veri, šegah in mišljenju danes morda najkonzervativnejši del Islama. Poglejmo naše Srbe, kako se razlikujejo od Srbijancev, kako je njih ideologija še popolnoma osredotočena v zavjetni misli kot taki in kako daleč so še od jugoslov. orientacije! In naši Hrvati? Ni ga bolj zagrebenega doktrinara od bosanskega pravaša.

Trije elementi so tu, tri ideje in tri energije, absolutno diametralne in nesplojive, in vendar zlivajoče se v en in isti krogotok: bosansko mentaliteto. Kajti — ne ne pomaga vse nič — rasa je rasa, in kri je kri, najmočnejša sila in vez. Zato enak fanatizem v vseh treh taborih, a zato tudi pri toliki fanatičnosti tolika medsebojna tolerantnost. Bosanski Srb bosanski Hrvat, bosanski Musliman — iste je zemlje sin, istega pokolenja in produkt istih življenjskih razmer. Eden je to organizem, Bosansko pleme se kot fizično dejstvo ne more zanikati.

Izven svojih verskonacionalnih tradicij pa imajo tri trije bratje eno skupno politično tradicijo, ukoreninjeno v zgodovini Bosne: avtonomistično misel. Naj kaže Bosanec na zunaj kakršnokoli politično lice, v svojem sreju prisega na geslo: Bosno Bosancem. In kdor misli, da so naši Srbi danes prepričani centralisti, ta se moti. Da, združitev z majko Srbijo, to je bila njih dolgotrajna borba in trpljenje, a zdaj, ko je ta cilj vseh ciljev dosežen, stopa naravni individualizem v ospredje, in ti svobodni sinovi bosanskih gor nikakor niso voljni brez pogojno se podvreči diktatu Belgrada. K večjemu morda po uzoru pruskih junkerjev: Und der Koenig absolut, wenn er unserten Willen tut. Jaz za svojo osebo pa sem prepričan, če postane centralizem v naši državi dejstvom, da bo imel še veliko preglavico ravno z bosanskim srbskim plemenom, o katerem centralisti danes mislijo, da bo njim najlažja rabota.

Dotaknil sem se te točke tu le mimogrede in nečem o drugih stvareh v zvezi s tem danes niti govoriti, ker čas še ni prišel, a eno moram reči našim centralistom: Avstrija je vzela bosanski problem naprečno v roke, vi pa se trikrat bolj napačno. Po vašem receptu — bogme — Bosna ne bo nikdar mirna. Sicer pa: počakajte konec. Želim, da bi imeli vi prav. Saj rad priznam, da mislite dobro. Ali vidite, listal sem zadnjič spet enkrat po zgodovini, tej največji učiteljici, pa sem našel, da je vaše naziranje za las podobno nacionalističnemu in mehaničnemu naziranju takozvane — francoske prosvetne dobe 18. stoletja, kateremu ni bila država nič drugega kot numerična skupnost posameznih individuijev.

Jaz nadaljujem svoje razmišljanje o bosanski psihi, ki je polna kontrastov in zato tako občutljiva, nemirna in nevarna. Komplikirana narava je Bosna, in kakor znano, je s komplikiranimi naturami zelo težko delo, a tudi zelo lahko: pri pravem razumevanju. Zato rečem: Bosna je individualnost, samosvoja narava, in v tej točki leži rešenje njenega problema. Jaz, ki živim že 14 let v tej zemlji in ki sem jo skrbno preštudiral, sem prišel do prepričanja, da bi se bila Bosna sama s seboj še vedno najbolj znašla, da bi si bila sama najbolje uredila svoj dem. da so ji bile puščene svobodne roke. Ali te sreče doslej nikoli ni imela; vedno so ji drugi krojili usodo. A danes je stvar vendar vsa drugačna in enostavnejša nego je bila prej: Bosna je osvobodjena, je naša; našla je s tem svoj zunanji mir, in zdaj gre samo za njen notranji mir. Do tega pa bo najprej prišla sama od sebe, ali pa, da se vulgarno izrazim: Bosna bo mirna, če jo bodo pustili v miru.

Pišem to, ker poznam pravega duha tukajšnjega naroda, njegovih tradicij in njegovih idealov, in rečem vam: Bosna vpije danes po avtonomiji, tem glasneje, čim bolj molči, kajti ta molk ima svoje vzroke in svoj pomen. Da, Bosna predstavlja s celim svojim položajem in značajem, s svojo strukturo in mentaliteto, o njeni zgodovinski tradiciji niti govoriti takorekoč sama za sebi ne more.

(Triglavski in "Slovenec".)

JANEZ SLAK iz Šnavra pri Dobrniču na Dolenjskem, ali njegova sestra ali brata, naj se eden na spodnji naslov oglasi, ker ima nekaj nekaj za sprejeti, ali naj pošlje svoj naslov, da se mu bo poslalo. — Mathias Kohler, 33 Biddle Ave., Wyandotte, Mich. (24-25-4)

ADVERTISEMENTS.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

OROPESA 29 aprila; 10 junija; 22 julija
ORBITA 13 maja; 24 junija; 5 avgusta
VESTRIA 29 aprila; 10 junija; 22 julija
ORDUNA 27 maja; 8 julija; 12 avgusta
VANDYCK 17 junija; 29 julija
VAUBAN 12 julija
Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.
Vse zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.

ROYAL MAIL

STEAM PACKET COMPANY
SANDERSON & SON INC. AGENTS
26 Broadway New York
— ali katerikoli parobrodni agent. —

NAZNANILO.

Konec tega meseca se podam na potovanje proti vzhodu in obiskal bom vse rojake, ki so lansko jesen naročili od mene kalifornijsko grozdje, da se osebno spoznajo in domenimo glede bodočih kupčije. V slučaju, da pa še kdo drugi izmed rojakov, ki kupijo karo grozdja, želi, da ga obiščem, naj mi piše in jaz mu bom poročal, kdaj ga bom obiskal. Moje geslo je bilo in bo, da svoje odjemalce zadovoljno postrežem. Se priporočam vsem.

Walter Predovich,
117 W. Pitkin St., Pueblo, Colo.

O POTOVANJU.

Za potovanje spomladi, polet in začetkom jeseni je drugi razred na prekoceanskih parnikih že več mesecev naprej razprodan. Že sedaj je težko dobiti prostora drugega razreda za junij in druge mesece. Le malo prostorov je še na razpolago. Kdor bi tedaj hotel potovati prihodnje meseca v drugem razredu, naj nam takoj namani, da mu preakrbito prostor.

Frank Sakser State Bank

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnike v Avstriji ali Nemčiji, kateri je vam pristojen ter želi priti v Ameriko, ga vamorete sedaj dobiti sem. Ne talje zamorejo sedaj ameriški državljani ljubiti žene in otroke iz ood 18. leta iz Jugoslavije ali za sedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vizej pri ameriškem konzulu v amerikanskem denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu vnoto \$25.00 pokazati v ameriških dolarjih.

Glede denarnih pošiljatev v U. S. dolarjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in vnoznih listkov se obrnite na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank,
32 Cortlandt St., New York, N. Y.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. \$6.50
Cijar grozdje največje in najsladkejšje jagode, boksa 50 funtov .. \$7.50
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov .. \$6.50
Cesplje funt po 10 centov. Za večja naročila posebene cene.
Politište št. na račun vsake boksa ki naročite in poslati bomo takoj.
BALEK IMPORTING CO.
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialista v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravil s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Ehrlich. Če imate mogoče ali mehurske po telesu, v grlu, izpušanje las, bolečine v kosteh, pridite la izkušiti vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalezje.

Vse moške bolni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravlje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hyrosol ali vodo kilo ozdravim v 36 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurske, ki povzročajo bolečine v križu in hrutu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Rumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, skrofite in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolače, da vas razumejo. Jaz znam že iz starega kraja, zato vas lažje ozdravim, ker vas razumem. Uradne ure: ob delavnikih od 9 do 5. Ob nedeljah od 9 do 2.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

OROPESA 29 aprila	— Hamburg	BERENGARIA 20 junija	— Cherbourg
CELELAND 29 aprila	— Cherbourg	MONCOLIA 21 junija	— Hamburg
N. AMSTERDAM 29 aprila	— Boulogne	YORCK 21 junija	— Bremen
ORBITA 29 aprila	— Cherbourg	OLYMPIC 24 jun.	— Cherbourg
LONE STAR ST. 29 aprila	— Cherbourg	LAFAYETTE 24 jun.	— Havre
QUITANIA 2 maja	— Cherbourg	ORBITA 24 jun.	— Cherbourg
ST. PAUL 2 maja	— Hamburg	AMERICA 24 jun.	— Bremen
LA SAVOIE 6 maja	— Havre	RYNDAM 24 jun.	— Boulogne
G. WASHINGTON 6 maja	— Cherbourg	FRANCE 28 jun.	— Havre
MAJESTIC 6 maja	— Cherbourg	MAURETANIA 27 jun.	— Cherbourg
KROONLAND 6 maja	— Boulogne	MINNEKAHDA 28 jun.	— Hamburg
NOORDAM 10 maja	— Bremen	LA TOURNAINE 29 jun.	— Havre
FRANCE 10 maja	— Havre	HOMERIC 1 julija	— Cherbourg
CHICAGO 11 maja	— Havre	SAXONIA 1 julija	— Bremen
LAPLAND 13 maja	— Cherbourg	PR. MATOIKKA 1 julija	— Bremen
ORBITA 13 maja	— Cherbourg	ANTONIA 1 julija	— Bremen
OLYMPIC 13 maja	— Cherbourg	FINLAND 1 julija	— Cherbourg
MAJESTIC 13 maja	— Cherbourg	AQUITANIA 4 julija	— Cherbourg
ROTTERDAM 13 maja	— Cherbourg	TUSCANIA 5 julija	— Genova
CARONIA 13 maja	— Cherbourg	SEYDLITZ 5 julija	— Bremen
ANDANIA 13 maja	— Cherbourg	PARIS 5 julija	— Havre
MAURETANIA 16 maja	— Cherbourg	ROCHAMBEAU 6 julija	— Havre
MONGOLIA 17 maja	— Hamburg	FINLAND 1 julija	— Cherbourg
MAJESTIC 17 maja	— Cherbourg	MAURETANIA 18 julija	— Cherbourg
RYNDAM 20 maja	— Boulogne	ARABIC 5 julija	— Hamburg
AMERICA 20 maja	— Cherbourg	MAJESTIC 8 julija	— Cherbourg
MRS. WILSON 20 maja	— Havre	ORDUNA 8 julija	— Cherbourg
VESTRIA 20 maja	— Hamburg	LONE STAR ST. 8 julija	— Cherbourg
QUITANIA 24 maja	— Cherbourg	N. AMSTERDAM 8 julija	— Boulogne
SEYDLITZ 24 maja	— Hamburg	MRS. WILSON 8 julija	— Cherbourg
MINNEKAHDA 24 maja	— Havre	ZEELAND 8 julija	— Cherbourg
PARIS 24 maja	— Havre	OROPESA 10 jun.	— Hamburg
SAXONIA 25 maja	— Hamburg	ST. PAUL 12 julija	— Hamburg
LAFAYETTE 25 maja	— Havre	BERENGARIA 11 julija	— Cherbourg
MANCHURIA 25 maja	— Hamburg	VAUBAN 12 julija	— Hamburg
LA TOURNAINE 25 maja	— Havre	OLYMPIC 15 julija	— Cherbourg
ORDUNA 27 maja	— Cherbourg	NOORDAM 15 julija	— Boulogne
ANTONIA 27 maja	— Cherbourg	LA SAVOIE 15 julija	— Havre
FINLAND 27 maja	— Cherbourg	G. WASHINGTON 15 julija	— Cherbourg
PR. MATOIKKA 27 maja	— Cherbourg	MAURETANIA 18 julija	— Cherbourg
BERENGARIA 27 maja	— Cherbourg	ARGENTINA 15 julija	— Havre
MINNEKAHDA 31 maja	— Hamburg	KROONLAND 15 julija	— Cherbourg
FRANCE 31 maja	— Havre	KNANOVER 19 julija	— Bremen
POTOMAC 31 maja	— Bremen	LAPLAND 22 julija	— Cherbourg
MANCHURIA 31 maja	— Hamburg	ANDANIA 22 julija	— Cherbourg
KNANOVER 1 jun.	— Bremen	ROTTERDAM 22 julija	— Cherbourg
ROCHAMBEAU 1 jun.	— Havre	HOMERIC 22 julija	— Cherbourg
OLYMPIC 3 junija	— Boulogne	LAFAYETTE 22 julija	— Havre
N. AMSTERDAM 3 jun.	— Cherbourg	OROPESA 22 julija	— Hamburg
ORBITA 3 junija	— Hamburg	UDSON 22 julija	— Bremen
LONE STAR ST. 3 junija	— Cherbourg	MONGOLIA 29 julija	— Hamburg
ZEELAND 6 jun.	— Cherbourg	FRANCE 26 julija	— Havre
MAURETANIA 6 jun.	— Cherbourg	CARONIA 29 julija	— Cherbourg
ST. PAUL 7 julija	— Hamburg	MAJESTIC 29 julija	— Cherbourg
LA SAVOIE 10 jun.	— Havre	RYNDAM 29 julija	— Boulogne
G. WASHINGTON 10 jun.	— Cherbourg	VANDYCK 29 julija	— Hamburg
HOMERIC 10 jun.	— Cherbourg	AMERICA 29 julija	— Cherbourg
KROONLAND 10 jun.	— Cherbourg	AQUITANIA 1 avg.	— Havre
NOORDAM 10 jun.	— Boulogne	PARIS 2 avg.	— Havre
AQUITANIA 13 jun.	— Cherbourg	YORCK 2 avg.	— Bremen
PARIS 14 junija	— Havre	SAXONIA 3 avg.	— Hamburg
BELVEDERE 14 junija	— Havre	CRETET 10 avg.	— Havre
CHICAGO 15 jun.	— Havre	BELVEDERE 10 avg.	— Havre
ROTTERDAM 17 julija	— Boulogne	LA SAVOIE 12 avg.	— Havre
MAJESTIC 17 julija	— Cherbourg	SEYDLITZ 16 avg.	— Bremen
LAPLAND 17 jun.	— Cherbourg	LAFAYETTE 19 avg.	— Havre
UDSON 17 jun.	— Bremen	PARIS 23 avg.	— Havre
CARONIA 17 jun.	— Cherbourg	MRS. WILSON 26 avg.	— Havre
VANDYCK 17 julija	— Hamburg	ARABIC 26 avg.	— Havre
CARONIA 17 jun.	— Hamburg	KNANOVER 30 avg.	— Bremen

Hitra pot v Evropo. Tesne zveze z

JUGOSLAVIJO

Pogosto odpluje velikih parnikov

RED STAR LINE

V Cherbourg in Antwerpen